

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14 и 43/14), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ ПРИ
СРЦЕВА АУСКУЛТАЦИЈА И СНИМАЊЕ НА КРВНИОТ ПРИТИСОК КАЈ
ДЕЦАТА

Член 1

Со ова упатство се пропишува медицинско згрижување при срцева аускултација и снимање на крвниот притисок кај децата преку практикување на медицина заснована на докази.

Член 2

Начинот на срцева аускултација и снимање на крвниот притисок кај децата е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност срцева аускултација и снимање на крвниот притисок кај децата, по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот, може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на третманот, при што од страна на докторот тоа соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на неговото донесување.

Бр. 07-3013/1
12 март 2014 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Годоров

СРЦЕВА АУСКУЛТАЦИЈА И СНИМАЊЕ НА КРВНИОТ ПРИТИСОК КАЈ ДЕЦАТА

МЗД Упатство
3.08.2009

- Срцева аускултација
- Регистрирање на крвниот притисок

СРЦЕВА АУСКУЛТАЦИЈА

- Срцето треба да се аускултира напред во прекордиумот и позади помеѓу скапулите при секоја редовна посета на детето на здравствена контрола.
- Обратете внимание на следново:
  - Јачината на евентуалниот шум;
  - Punctum maximum (PM), каде шумот најдобро се слуша;
  - Времето на појава на нашумот (систолен или дијастолен?);
  - Природата на шумот (crescendo или decrescendo);
  - Тонот (вибраторен, груб, нежно потсвирнување);
  - Регионот во кој шумот ирадира.
- Или нормално присутен само за време на инспириум (нормално).
- Ако на грбот се слуша јасен шум, треба да се направат дополнителни ивентигации, со цел да се исклучи коарктација на аортата (шум на левата страна од `рбетот), перзистентен ductus arteriosus или пулмонална стеноза (шум на двете страни од `рбетот).
- За шумовите, видете 1.

РЕГИСТРИРАЊЕ НА КРВНИОТ ПРИТИСОК

Опрема

- Крвниот притисок се мери (регистрира) со нормален стетоскоп. Doppler стетоскоп или осцилометриски манометер (или Dinamap) може исто така да се користи.

Кога треба да се мери крвниот притисок кај деца

- Крвниот притисок треба да се мери:
  - Кај сите деца на возраст од 5-6 години и секогаш согласно возраста кај деца со:
    - Шум од II-степен;
    - Дури и слаб шум што се слуша на грбот;
    - Слаб или непалпабилен феморален пулс.

Мерење и интерпретација на резултатите

- Децата под возраст од 6 месеци се прегледуваат во положба на супинација. Постарите деца треба да седат во скутот на родителите, бидејќи детето треба да биде опуштено во текот на мерењето (плачењето го покачува крвниот притисок).
- Поставете ја манжетната околу надлактицата кога го мерите крвниот притисок на горниот екстремитет.
  - Аускултирајте со стетоскоп во кубиталната регија. Ако се користи доплер стетоскоп, аускултирајте го радијалниот пулс.
- Ако го мерите притисокот на долниот екстремитет, ставете ја манжетната околу бутот, а аускултирајте ја поплитеалната артерија со нормален стетоскоп. Ако користите Доплер стетоскоп или осцилометар, ставете ја манжетната на ногата проксимално од малеолусите. Аускултирајте ја a.tibialis posterior или a.dorsalis pedis.
  - Нормално крвниот притисок измерен на долниот екстремитет е висок барем колку притисокот измерен на раката (дури и во положба на супинација). Кога мерките се

споредуваат, запомнете дека првата мерка е повисока од следните заради детската анксиозност.

- Ако нема разлика во измерените притисоци, мерењето треба да се повтори подоцна.
- Ако притисокот, измерен на долниот екстремитет е малку понизок од оној на горниот екстремитет, измерете ги притисоците на сите четири екстремитети.
- Ако просечниот крвен притисок, измерен на долниот екстремитет е повеќе од 5 mm Hg понизок од горните вредности на притисокот измерен на горните екстремитети, упатете го детето на педијатар (ннд-С).

РЕФЕРЕНЦИ

1. Eero Jokinen Article ID: ebm00578 (031.008)© 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines, 3.08.2009, www.ebm.guidelines.com**
2. **Упатството треба да се ажурира еднаш на 5 години.**
3. **Предвидено е следно ажурирање до 2017одина.**